

L'antic col·legi de Sant Ignasi

PATRIMONI. Presentem una de les obres importants però poc valorades del nostre patrimoni. Aquest gran edifici, situat entre els carrers de Viladordis, Vidal i Barraquer i la via de Sant Ignasi, ha estat el gran col·legi i residència dels jesuïtes que, amb el temps, es convertí en un dels centres d'educació de la burgesia catalana; és a dir, és un dels equipaments escolars més antics i ambiciosos del país.

Es va construir en un terreny contigu a l'hospital de Santa Llúcia, un dels llocs freqüentats per sant Ignasi als afores de Manresa. L'edifici ha estat col·legi dels jesuïtes en cinc etapes diferents entre 1620 i 1892, eparades per quatre expulsions de l'orde d'Espanya els anys 1767, 1820, 1835 i 1868. El 1892, la institució es va traslladar a Sarrià, on encara funciona ara. La resta dels períodes ha estat col·legi municipal, centre de secundària, col·legi dels Maristes (1900-1910) i escola d'arts i oficis (des de 1902 fins a 1836). Durant la Guerra Civil fou hospital militar i en els primers anys del franquisme acollí una companyia de soldats treballadors (presoners republicans que feien treballs forçats com la construcció del pont de la Reforma) i, més endavant s'hi va traslladar el museu i l'arxiu de Manresa. El 1962 fou declarat monument històric i artístic.

El col·legi començà a funcionar el 1620 en unes dependències de l'antic hospital. L'edifici actual és un gran casal de planta quadrangular amb un pati central que es va construir en dues etapes, començat en estil barroc i acabat en neoclàssic. La primera fase es va construir entre 1750 i 1767, data de la primera expulsió dels jesuïtes, i constava de les ales nord (que dona a l'actual via de Sant Ignasi) i oest, adossada a l'antiga església que es va ensorrar durant la Guerra Civil en el solar que ara acull la sala Ciutat o Lloïola. La segona fase es va fer entre 1864 i 1868 (data de la quarta expulsió), sota la direcció de l'arquitecte Modest Fossas i s'hi van construir les dues ales que tanquen el quadrilàter, la sud (que dona al carrer de Viladordis) i l'est, davant de les piscines. La poca durada de l'obra va fer que l'edifici restés inacabat, tal com es veu avui dia a les cantonades. Tres de les ales són de planta baixa i tres pisos i la que dona al carrer Viladordis només té planta baixa i un pis. Aquesta és la que tenia la façana principal i manté l'antic portal barroc de gres motllurat que feia d'accés al segle XVIII.

Foto: Francesc Rubí

La façana de la via de Sant Ignasi és plana, sòbria i senzilla, amb obertures que no tenen un ordre aparent a excepció de la galeria de finestres del pis superior. La seva alineació és una mica irregular perquè seguia el curs del torrent. La façana del carrer de Vidal i Barraquer té les obertures col·locades seguint eixos verticals ben marcats. No hi ha portes d'accés perquè donava als horts del col·legi. Les estances estan organitzades al voltant d'un claustre porticat amb arcs de mig punt en la planta baixa. A les cantonades hi ha les escales d'accés. El sistema constructiu és de murs de càrrega i pilars de pedra en les ales del segle XVIII, mentre que en l'ala est els pilars eren de fosa, fins que van ser substituïts al final del segle XX amb les obres de reforma del museu i l'arxiu. Els murs són de paredat amb emmarcaments i cantonades de carreus ben tallats i de maó arrebossat al tercer pis.

PER SABER-NE MÉS

-Ignasi Bajona Oliveras, *L'antic Col·legi de Sant Ignasi de Manresa. Una crònica de les seves vicissituds*, Centre d'Estudis del Bages, Manresa, 1998.

-Ignasi Vila Despujol, *Sant Ignasi (Sarrià). Història d'un col·legi centenari*, Barcelona, 1995.